

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 3T/28/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0022010196
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislav Sojka, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2023:0022010196.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Michalovce- samosudca JUDr. Stanislav SOJKA, PhD. na hlavnom pojednávaní konanom dňa 24.08.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 285 písm.b/ Tr.por. oslobodzuje obžalovaného

A. B. C., nar. XX.X.XXXXv A., bytom A., D. E. XX, vyšetrovateľa,

spod obžaloby prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach pre skutok kvalifikovaný ako prečin neoprávneného zásahu do práva k domu podľa § 218 ods.1,3 písm.a/ Tr.zák. na tom skutkovom základe, že

v období od 19. apríla 2020 najmenej do 4. marca 2021 poškodenému D. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. XXXX/XX, A., ako osobe oprávnenej z vecného bremena zriadeného zmluvou o zriadení vecného bremena z 28.08.2009, predmetom ktorého bolo právo poškodeného D. F. doživotne bývať a užívať nehnuteľnosti - rodinný dom súpisné č. XXXX, postavený na pozemku s parcelným č. 1837/109, zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. A., ktorých vlastníkom je na základe darovacej zmluvy z 11.09.2019 práve obvinený A. B. C., neoprávnene bránil v užívaní predmetnej nehnuteľnosti, a to tým spôsobom, že obvinený A. B. C. zabezpečil výmenu zámku na vchodových dverách predmetného rodinného domu a poškodenému D. F., ktorý opakovane žiadal sprístupniť predmetný rodinný dom, a súčasne sa aj opakovane domáhal vydania kľúčov od vymeneného zámku vchodových dverí domu, to neumožnil a kľúče neposkytol, čím mu takto odoprel prístup do rodinného domu, pričom obvinený A. C. takto konal aj napriek tomu, že uznesením Okresného súdu Michalovce sp. zn. 19C/39/2020 z 26.10.2020, vykonateľným dňa 02.11.2020, v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/7/2021 z 29.01.2021, mu bola uložená povinnosť umožniť poškodenému D. F. výkon práva zodpovedajúcemu predmetnému vecnému bremenu k uvedeným nehnuteľnostiam,

pretože skutok nie je trestným činom.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Košiciach podal tunajšiemu súdu obžalobu na obvineného A. B. C. pre prečin neoprávneného zásahu do práva k domu podľa § 218 ods. 1, 3 písm. a Tr.zák. na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v obžalobe.

Vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní bol zistený nasledujúci skutkový stav.

Obžalovaný A. B. C. po zákonom poučení o možnosti vykonať jedno z vyhlásení uviedol, že je nevinný a následne v rámci svojej výpovede poprel spáchanie trestného činu, s tým, že po uzavretí darovacej

zmluvy medzi ním a jeho mamou sa poškodený sám odsťahoval z rodinného domu na neznáme miesto po tom čo si zbalil veci, pričom doma netrúvil ani Vianoce ani Nový rok a domov prišiel až 19.4.2020, keď bola na návšteve aj jeho sestra, avšak poškodený si len zbalil veci a niekam odišiel, pričom mama mala podozrenie, že poškodený má nejakú inú známosť a preto mama zavolała nejakému pánovi a dala vymeniť zámky, na základe čoho obžalovaný zaslal sms poškodenému, že u nich nie je vítaný, aby si prišiel pre svoje veci a ďalší deň 20.4.2020 podal súdu žalobu o zrušenie vecného bremena, pričom poškodený sa mesiac vôbec ani neozýval a až 22.5.2020 prišiel k nim so synom s tým, že si prišiel po veci a ani vtedy o žiadnom vecnom bremene nehovoril, ďalšie štyri mesiace sa neozýval a potom zaslal obžalovanému predžalobnú výzvu, v ktorej žiadal ho zabezpečiť minimálne dvojizbový byt, čo obžalovaný neakceptoval, vo veci o návrhu na zrušenie vecného bremena prebiehalo civilné konanie a okresný súd v mesiaci jún 2021 zrušil vecné bremeno. Obžalovaný zároveň uviedol, že poškodený si neuplatňoval výkon vecného bremena a sám sa odsťahoval z rodinného domu a podľa jeho názoru bol zle posúdený skutkový stav v uvedenej veci zo strany prokuratúry. Obžalovaný taktiež uviedol, že mu bolo doručené rozhodnutie – neodkladné opatrenie, aj uznesenie krajského súdu o zamietnutí jeho odvolania, avšak poškodený sa ani raz nedomáhal výkonu práva a keď prišiel k rodinnému domu tak len za účelom zbalenia si vecí a to 19.4.2020 a 22.5.2020 a pri týchto návštevách sa nedožadoval bývania v rodinnom dome a v druhom prípade bol s poškodeným aj jeho syn. Podľa výpovede obžalovaného sa následne potvrdili informácie, že po odsťahovaní bol u inej ženy s ktorou mal pomer, ktorá sa volala Zlatica a v súvislosti s výmenou kľúčov uviedol, že poškodený sa nových kľúčov po výmene zámku ani nedomáhal.

Poškodený D. F. vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní uviedol, že niekedy cez sviatky (vianočné) odišiel k synovi do Zalužíc, keď mu manželka zavolała, aby nešiel naspäť, aby ich nenakazil, pričom neskôr mu napísala manželka, že sa s ním chce porozprávať a po príchode k rodinnému domu zistil, že zámky sú vymenené a preto volal políciu, pričom po ich príchode začal obžalovaný vyhadzovať veci cez okno, pričom si nepamätá na čas odkedy a dokedy bol u syna v Zalužiciach. V súvislosti s domáhaním sa vstupu do rodinného domu poškodený uviedol, že bol tam jedenkrát s políciou, keď mu obžalovaný vyhodil veci a predtým tam bol jedenkrát, pričom ohľadne návštevy, keď mu vyhadzoval veci obžalovaný tam bol aj so synom a ohľadne domáhania sa vstupu na základe súdnych rozhodnutí uviedol, že riešil to právnik. Poškodený poprel, aby mal známosť v čase manželstva, pričom však priznal, že u G. H. býva asi rok a pol, avšak v kritickom období u priateľky nebýval.

Svedkyňa A. C. vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní uviedla, že niekedy v mesiaci november prišiel poškodený domov a začal jej nadávať kvôli prevodu rodinného domu na syna a potom odišiel, dlho ho nebolo a preto začala pátrať a zistila, že si našiel novú známosť – G. H. u ktorej bol aj cez Vianoce a žije s ňou aj teraz a keďže našla o ich priateľstve správy na internete, tak mu poslala sms nech ostane tam kde je a následne prišiel domov až koncom apríla kedy bola na návšteve jej dcéra, zbalil si veci a znova odišiel a preto zavolała nejakému majstrovi, aby vymenil zámky a synovi povedala, aby pobalil veci poškodenému a napísala sms poškodenému, že sa s ním chce porozprávať, avšak poškodený napriek správe v mesiaci apríl v polovičke mája, avšak len pre veci a syn podal návrh na zrušenie vecného bremena. Zároveň uviedla, že keď sa poškodený dozvedel o darovaní domu, tak na ňu kričal a žiadal od nej, aby mu zabezpečila dvojizbový byt, pričom nevie o tom, aby sa domáhal nových kľúčov po výmene zámku a popri návšteve s policajťami bol v rodinnom dome len raz, ako už spomínala a po odchode z rodinného domu poškodený býval u pani H., kde sa zdržiava aj doposiaľ.

Svedok A. F.- syn poškodeného vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní uviedol, že kritického dňa ho otec požiadal o odvezenie k rodinnému domu s tým, že si tam chce zobrať nejaké veci z domu a po príchode k rodinnému domu mu dvere neotvorili a obžalovaný vyhodil cez okno prvé vrece a potom po upozornení policajnej hliadky vyniesol dve vrecia pred dvere, ktoré dali do kufra, pričom nevedel uviesť či sa predtým otec pokúšal dostať niekedy do domu a na otázku kde bol po odchode z rodinného domu svedok uviedol, že mal aj priateľku takže asi bol s ňou pretože ku nemu prišiel asi po pol roku od tohto incidentu, svedok ku osobe G. H. uviedol, že sa jedná o otcovu priateľku a nejaký čas už sú spolu a to minimálne dva roky.

Svedkyňa I. J. vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní uviedla, že pozná pani F. (v súčasnosti Žeňuchovú) ako aj poškodeného, ktorého asi štyri roky stretávala aj stretáva vo vedľajšom vchode bytovky kde býva s pani G., ktorého vídavala vynášať aj kôš, na balkóne u pani H., stretli sa aj na plese hudobníkov, pričom konkrétne uviedla, že niekedy v roku 2019,2020 tam poškodený býval, pričom však ju to nezaujímalo, pretože ľudia sa aj rozchádzajú.

Svedok K. A. B. - policajt vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní uviedol, že takýchto zákrokov má v rámci svojej práce veľmi veľa, avšak pamätá si, že obžalovaný bol doma na okne, poškodený pred domom, pričom sa hádali o tom, či obžalovaný ho pustí do rodinného domu alebo nie, pričom poškodený si chcel zobrať z domu nejaké veci .

Svedkyňa C. L. vo svojej výpovedi v prípravnom konaní, ktorá bola prečítaná na hlavnom pojednávaní, uviedla, že keď sa poškodený dozvedel o prevode domu na jej brata, tak sa mu to nepáčilo, pretože tam mal doživotné právo bývania a potom tam už nebýval, ale sa zdržiaval niekde inde, pričom si pamätá, ako raz prišiel pre veci, zobral si ich a odišiel.

Z rozsudku Okresného súdu Michalovce sp. zn. 7C/29/2020 zo 16.6.2021 vyplýva, že súd na základe návrhu obžalovaného z 20.4.2020 zrušil vecné bremeno doživotného bývania a užívania v prospech D. F. s tým, že zmenou vlastníka nehnuteľnosti v prospech obvineného na základe darovacej zmluvy došlo ku zmene pomerov od času zriadenia vecného bremena v r. 2019, pretože vznikol hrubý nepomer medzi výhodou na strane poškodeného a nevýhodou obvineného, ako nového vlastníka domu, keďže poškodený nie je spoluvlastníkom nehnuteľnosti a ani nie je v príbuzenskom vzťahu s obvineným (matka obvineného sa s poškodeným rozviedla), pričom v prípade nezrušenia práva doživotného užívania by bolo ujmou na strane obvineného, ktorý by musel trpieť právo doživotného užívania u osoby, ktorá nie je s ním v žiadnom príbuzenskom vzťahu ani nie je spoluvlastníkom domu a obvinený by nemohol využívať tento dom v celom rozsahu, ako výlučný vlastník. Súd zároveň poukázal na tú skutočnosť, že poškodený sa po zmene vlastníckych pomerov odsťahoval z uvedenej nehnuteľnosti.

Z uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 45Ek 1921/2020 z 08.11.2021 (oboznámeného z pripojeného spisu OS Michalovce sp.zn. 7C/78/2021) vyplýva, že vo veci oprávneného - poškodeného proti povinnému - obžalovanému súd exekúciu podľa § 61k ods. 1 písm.d/ Exekučného poriadku zastavil okrem iného aj s poukázaním na rozsudok Okresného súdu Michalovce sp.zn. 7C/29/2020 zo 16.06.2021, ktorým súd zrušil vecné bremeno práva doživotného bývania a užívania v prospech oprávneného D. F. pretože súd zrušenie vecného bremena vyhodnotil ako inú skutočnosť, ktorá bráni vymáhateľnosti exekučného titulu.

Z uznesenia Okresného súdu Michalovce sp.zn. 19C/39/2020 z 15.03.2022 (oboznámeného tiež z vyššie uvedeného spisu 7C 78/2021) vyplýva, že súd zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením 19C 39/2020 z 26.10.2020.

Z výpisu z LV č. XXXX vyplýva, že vlastníkom rodinného domu je obvinený.

Z darovacej zmluvy medzi A. F. a obvineným z 11.11.2019 vyplýva, že A. F. darovala rodinný dom obvinenému.

Zo zmluvy o zriadení vecného bremena z 28.8.2009 vyplýva, že A. F. zriadila právo doživotného užívania domu v prospech poškodeného.

Z uznesenia Okresného súdu Michalovce sp. zn. 19C39/2020 z 26.10.2020 vyplýva, že súd vydal neodkladné opatrenie, ktorý, uložil obvinenému povinnosť umožniť poškodenému výkon práv, spočívajúci v doživotnom užívaní nehnuteľnosti.

Z uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9Co7/2021 z 29.1.2021 vyplýva, že potvrdil uznesenie prvostupňového súdu.

Zo zmluvy o zriadení vecného bremena z 28.08.2009 vyplýva, že matka obžalovaného a poškodený sa dohodli na uzavretí zmluvy o zriadení vecného bremena na rodinný dom, zastavanú plochu.

Z darovacej zmluvy medzi matkou obžalovaného a obžalovaným z 11.11.2019 vyplýva, že matka A. F. darovala rodinný dom obžalovanému.

Z sms správy od obžalovaného vyplýva, že vyzval poškodeného, aby si prišiel pre zvyšné veci s tým, že do domu sa nedostane.

Z predžalobnej výzvy poškodeného z 8.9.2020 vyplýva, že poškodený vyzval obžalovaného na umožnenie užívania nehnuteľnosti s tým, že poškodený má záujem aj na mimosúdnom urovnaní celej záležitosti v prípade zabezpečenia náhrady za zrušenie vecného bremena vo forme minimálne dvojizbového bytu v A..

Z návrhu poškodeného z 29.9.2020 vyplýva, že podal Okresnému súdu Michalovce návrh na nariadenie neodkladného opatrenia s tým, že obžalovaný je povinný umožniť poškodenému výkon práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu a zdržať sa konania, ktorým by sám alebo prostredníctvom iných osôb sťažil alebo znemožnil výkon vecného bremena.

Z upovedomenia o začatí exekúcie súdneho exekútora sp.zn. 137Ex 38/2021 z 4.2.2021 vyplýva, že obžalovaný bol upovedomený o začatí exekúcie na vymożenie nepeñažného nároku vyplývajúceho z vecného bremena poškodeného.

Obžalovaný A. B. C. nie je z miesta bydliska bližšie hodnotený, zamestnávateľom je hodnotený kladne, s tým, že na úseku svojho služobného zaradenia dosahuje veľmi dobré výsledky. Doposiaľ nebol súdne trestaný.

Súd vyhodnotením dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr.por., získaných zákonným spôsobom, podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne dospel k jednoznačnému záveru, že prokurátor na hlavnom pojednávaní neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal obžalovanému naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu, alebo k nebytovému priestoru podľa §218 ods. 1,3 písm. a/ Tr.zákona s použitím §138 písm. b/ Tr. zákona po subjektívnej a objektívnej stránke a preto súd obžalovaného podľa §285 písm. b/ Tr. por. oslobodil spod obžaloby prokurátora, pretože skutok, pre ktorý bola na obžalovaného podaná obžaloba nie je trestným činom.

Súd poukazuje na tú skutočnosť, že prokurátor podal obžalobu na obžalovaného na tom skutkovom základe, že poškodenému D. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. XXXX/XX, A., ako osobe oprávnenej z vecného bremena zriadeného zmluvou o zriadení vecného bremena z 28.08.2009, predmetom ktorého bolo právo poškodeného D. F. doživotne bývať a užívať nehnuteľnosti - rodinný dom súpisné č. XXXX, postavený na pozemku s parcelným č. 1837/109, zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. A., ktorých vlastníkom je na základe darovacej zmluvy z 11.09.2019 práve obvinený A. B. C., neoprávnenne bránil v užívaní predmetnej nehnuteľnosti, a to tým spôsobom, že obvinený A. B. C. zabezpečil výmenu zámku na vchodových dverách predmetného rodinného domu a poškodenému D. F., ktorý opakovane žiadal sprístupniť predmetný rodinný dom, a súčasne sa aj opakovane domáhal vydania kľúčov od vymeneného zámku vchodových dverí domu, to neumožnil a kľúče neposkytol, čím mu takto odoprel prístup do rodinného domu, pričom obvinený A. C. takto konal aj napriek tomu, že uznesením Okresného súdu Michalovce sp. zn. 19C/39/2020 z 26.10.2020, vykonateľným dňa 02.11.2020, v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/7/2021 z 29.01.2021, mu bola uložená povinnosť umožniť poškodenému D. F. výkon práva zodpovedajúceho predmetnému vecnému bremenu k uvedeným nehnuteľnostiam.

Súd po vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní konštatuje, že na hlavnom pojednávaní prokurátor nepreukázal, aby obžalovaný bránil poškodenému v užívaní nehnuteľnosti spôsobom, ako je to uvedené v skutkovej vete obžaloby, pretože či už z výpovede samotného obžalovaného, ale aj jeho matky A. C. vyplynulo, že nebol to obžalovaný, kto dal vymeniť zámky na rodinnom dome, ale bola to jeho matka, taktiež z vykonaného dokazovania nevyplývalo, aby poškodený opakovane žiadal sprístupnenie rodinného domu a opakovane sa domáhal vydania nových kľúčov, keďže so samotnej svedeckej výpovede poškodeného D. F. vyplýva, že pred návštevou domu so synom, kedy tam išiel aj podľa svedeckej výpovede jeho syna A. F. pre svoje veci, predtým bol v rodinnom dome len raz na základe sms od bývalej manželky A. C. za prítomnosti jej dcéry, keď taktiež si prišiel len po nejakej veci a sám z domu odišiel, pričom navyše z vykonaného dokazovania, a to výsluchom svedkyne J. na poslednom hlavnom pojednávaní je zrejmé, že v tom čase išiel bývať k novej priateľke, skutočnosť ktorú potvrdzuje aj napriek popretiu poškodeného aj jeho syn A. F., ktorý nepotvrdil verziu poškodeného, že po odchode od bývalej manželky išiel bývať k nemu, pretože svedok na hlavnom pojednávaní uviedol, že otec k nemu prišiel asi po pol roku od incidentu. V súvislosti s sms z 19.4.2020, od ktorej mal nastať začiatok bránenia poškodenému v užívaní nehnuteľnosti súd poukazuje na tú skutočnosť, že napriek zakazujúcejmu obsahu poškodenému reálne nikto nebránil vstupu do rodinného domu po jeho príchode, keď si prišiel pre veci a sám následne z domu aj odišiel, z čoho je zrejmé aj s poukázaním na svedeckú výpoveď svedkyne J., že poškodený nemal skutočný záujem na využívaní nehnuteľnosti, pretože v tom čase už býval s inou osobou, ku ktorej sám odišiel z rodinného domu a preto na základe tohto jeho odchodu sa samozrejme zmenili nielen rodinné pomery, ale aj výhody poškodeného na základe vecného bremena, keď poškodený mal v podstate ako cudzia osoba možnosť obývať rodinný dom, na základe čoho obžalovaný hneď 20.4.2020 podal príslušnému súdu návrh na zrušenie vecného bremena s tým vedomím, že v takomto prípade, aký po odchode poškodeného z rodinného domu nastal sú splnené zákonné podmienky na ním navrhnuté rozhodnutie zo strany súdu bez úmyslu nezákonne brániť poškodenému v užívaní rodinného domu, z ktorého sám odišiel. Súd zároveň považuje

za potrebné uviesť, že pre naplnenie znakov žalovanej skutkovej podstaty je okrem iného potrebné, aby osoba oprávnená na využitie práva, vyplývajúceho z vecného bremena reálne aj chcela toto právo využívať, avšak takúto snahu zo strany poškodeného súd nemal za preukázanú vzhľadom na vykonané dôkazy, pričom súd považoval snahu poškodeného za čisto formálnu, nevylučujúcu využitie celú situáciu k uzavretiu nejakej dohody s obžalovaným ohľadne dohody o zrušení vecného bremena za nejakú inú výhodu. Súd taktiež poukazuje na tú skutočnosť, že zmenou vlastníka nehnuteľnosti v prospech obvineného na základe darovacej zmluvy došlo ku zmene pomerov od času zriadenia vecného bremena v r. 2019, pretože vznikol hrubý nepomer medzi výhodou na strane poškodeného a nevýhodou obvineného, ako nového vlastníka domu, keďže poškodený nie je spoluvlastníkom nehnuteľnosti a ani nie je v príbuzenskom vzťahu s obvineným (matka obvineného sa s poškodeným rozviedla), pričom v prípade nezrušenia práva doživotného užívania by bolo ujmou na strane obvineného, ktorý by musel trpieť právo doživotného užívania u osoby, ktorá nie je s ním v žiadnom príbuzenskom vzťahu ani nie je spoluvlastníkom domu a obvinený by nemohol využívať tento dom v celom rozsahu, ako výlučný vlastník.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôkazy je zjavné, že obžalovaný nemohol naplniť znaky žalovaného prečinu ani po subjektívnej stránke, keďže u obžalovaného nebol preukázaný priamy úmysel v zmysle ust. §15 písm. a /Tr. zák. a ani po objektívnej stránke.

V súvislosti s uznesením Okresného súdu Michalovce sp. zn. 19C/39/2020 z 26.10.2020, vykonateľným dňa 02.11.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/7/2021 z 29.01.2021, na ktoré poukazuje prokurátor v skutkovej vete obžaloby a ktorým bola uložená povinnosť obžalovanému umožniť poškodenému D. F. výkon práva zodpovedajúcemu predmetnému vecnému bremenu k uvedeným nehnuteľnostiam súd uvádza, že v uvedenom prípade sa nejednalo o konečné rozhodnutie, ale o neodkladné opatrenie súdu, vydané na základe návrhu poškodeného z 29.9.2020, pričom obžalovaný podal príslušnému súdu návrh na zrušenie vecného bremena už 20.4.2020, t.j. hneď po tom, ako poškodený po niekoľkých mesiacoch prišiel do rodinného domu len pre nejaké svoje veci a znovu odišiel, z čoho vyplýva, že v čase vydania neodkladného opatrenia v prospech poškodeného prebiehalo ďalšie konanie o návrhu obžalovaného na zrušenie vecného bremena v prospech poškodeného, pričom predmetné konanie skončilo tak, že príslušný súd rozsudkom sp. zn. 7C/29/2020 zo 16.6.2021 zrušil vecné bremeno doživotného bývania a užívania v prospech poškodeného D. F. s tým, že zmenou vlastníka nehnuteľnosti v prospech obvineného na základe darovacej zmluvy došlo okrem iného aj ku zmene pomerov od času zriadenia vecného bremena v r. 2019, pretože vznikol hrubý nepomer medzi výhodou na strane poškodeného a nevýhodou obvineného, ako nového vlastníka domu, keďže poškodený nie je spoluvlastníkom nehnuteľnosti a ani nie je v príbuzenskom vzťahu s obvineným (matka obvineného sa s poškodeným rozviedla). Súd zároveň poukázal na tú skutočnosť, že poškodený sa po zmene vlastníckych pomerov odsťahoval z uvedenej nehnuteľnosti.

Následne po tomto súdnom rozhodnutí uznesením Okresného súdu Michalovce sp.zn. 19C/39/2020 z 15.03.2022 bolo zrušené neodkladné opatrenie nariadené uznesením 19C 39/2020 z 26.10.2020 a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 45Ek 1921/2020 z 08.11.2021 vo veci oprávneného - poškodeného proti povinnému - obžalovanému súd exekúciu podľa § 61k ods. 1 písm.d/ Exekučného poriadku zastavil okrem iného aj s poukázaním na rozsudok Okresného súdu Michalovce sp.zn. 7C/29/2020 zo 16.06.2021, ktorým súd zrušil vecné bremeno práva doživotného bývania a užívania v prospech oprávneného D. F. pretože súd zrušenie vecného bremena vyhodnotil ako inú skutočnosť, ktorá bráni vymáhateľnosti exekučného titulu.

S poukázaním na vyššie uvedené súdne rozhodnutia a exekútorské rozhodnutie súd konštatuje, že obžalovaný síce nerešpektoval pôvodné súdne rozhodnutie Okresného súdu Michalovce sp. zn. 19C/39/2020 z 26.10.2020, vykonateľné dňa 02.11.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/7/2021 z 29.01.2021, ale ako už súd vyššie uviedol, nejednalo sa o konečné rozhodnutie a orgánom činným v trestnom konaní musela byť známa skutočnosť, že vo veci prebieha na základe návrhu obžalovaného konanie o zrušenie vecného bremena a napriek tomu podľa názoru súdu neoprávnene vstúpili do klasického civilnoprávneho vzťahu medzi dvoma civilnoprávnymi subjektami, na riešenie ktorého sú príslušné civilné a nie trestné súdy.

Bolo by nezákonné a nespravodlivé, ak by v uvedenom prípade bol obžalovaný na základe podanej obžaloby prokurátorom odsúdený pre žalovaný prečin na základe neodkladného opatrenia, ktoré bolo vydané v určitom čase aj napriek tomu, že následne bolo v inom čase vydané iné súdne rozhodnutie

o zrušení predmetného vecného bremena a následne bolo zrušené aj samotné neodkladné opatrenie, na základe ktorého by bol obžalovaný odsúdený.

Súd považuje za potrebné uviesť, že trestné právo predstavuje vždy posledný prostriedok, ktorý je možné použiť len vtedy ak použitie iných prostriedkov právneho poriadku neprichádza do úvahy, alebo je zjavne neúčelné. Trestné právo a trestnoprávna kvalifikácia určitého konania, (ktoré má súkromnoprávny základ) ako trestného činu je potrebné považovať za ultima ratio, teda za krajný právny prostriedok, ktorý má význam predovšetkým celospoločenský, t.j. z hľadiska ochrany základných spoločenských hodnôt.

Je však neprijateľné, aby túto ochranu aktívne preberali orgány činné v trestnom konaní, ktorých úlohou je ochrana prevažne celospoločenských hodnôt a nie priamo konkrétnych subjektívnych práv jednotlivca, ktoré svojou povahou spočívajú v súkromnoprávnej sfére.

V právnom štáte je podľa súdu neprípustné, aby prostriedky trestnej represie slúžili k uspokojovaniu subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy, keď nie sú popritom splnené všetky predpoklady vzniku trestnoprávnej zodpovednosti. Trestné stíhanie nie je namieste, keď sa konanie podozrivého pohybovalo výhradne v rovine civilnoprávných, respektíve obchodnoprávných vzťahov.

Súd považuje za potrebné zdôrazniť, že úlohou orgánov činných v trestnom konaní nie je riešiť civilnoprávne problémy a už vôbec nie je ich úlohou nahrádzať činnosť súdov v rámci dokazovania v civilnoprávnom a obchodnoprávnom konaní, pretože takáto právomoc pre nich nevyplýva zo žiadneho zákona.

Súd zastáva názor, že trestné právo má miesto len tam kde sú iné prostriedky ochrany práv fyzických a právnických osôb vyčerpané, neúčinné, alebo nevhodné, pričom štát tieto prostriedky (trestného práva) môže uplatňovať len na báze zdržanlivosti, t.j. tam kde iné nástroje práva zlyhali alebo sú neefektívne a neadekvátne. V konkrétnych prípadoch je preto mimoriadne dôležité zohľadniť mimotrestné právne normy a skutočnosti, že posudzované konkrétne prípady sa môžu týkať zmluvných vzťahov a to najmä obchodných, resp. civilnoprávných medzi subjektami súkromného práva, charakterizovaných vysokým stupňom uplatnenia autonómie vôle zmluvných strán.

Súd taktiež považuje za potrebné zdôrazniť, že orgány činné v trestnom konaní nemôžu prehliadnúť zjavnú skutočnosť, že nástroje pomocou ktorých sa realizuje trestnoprávna ochrana, obmedzujú základné práva a slobody a len dôsledné rešpektovanie princípu ultima ratio zaručuje, že takéto obmedzenia bude možné ešte považovať za proporcionálne s účelom sledovaným trestným konaním. Jednotlivé zložky proporcionality pritom sú spôsobilosť, nevyhnutnosť a adekvátnosť použitia trestnoprávneho prostriedku ochrany a vyjadrujú nutnosť zodpovedania otázky či neexistuje alternatívne riešenie v mimotrestnej oblasti, ktoré by predstavovalo menšie obmedzenie základných práv konkrétnej osoby.

Z princípu nevyhnutnosti vyplýva, že možnosť využiť trestnoprávny prostriedok nesmie byť natoľko jednoduchá a bežná, aby pre oprávnené subjekty bolo najvýhodnejšie celkom rezignovať na aktívnu ochranu ich práv a záujmov v takej miere, ktorú od nich treba rozumne vyžadovať. Takýto stav by totiž odporoval zásade ultima ratio ale aj zásade vigilantibus iura (právo pomáha bdelym).

Podľa súdu v nadväznosti na už uvedené skutok sa nestáva automaticky trestným činom len preto, že ho za trestný čin označí oznamovateľ - poškodený v podanom trestnom oznámení, resp. v zápisnici o podaní trestného oznámenia. Oznamovateľ, resp. poškodený má síce právo na podanie trestného oznámenia a následne orgány činné v trestnom konaní majú povinnosť sa ním zaoberať a rozhodnúť o ňom, avšak konečné posúdenie, či skutok napĺňa znaky konkrétnej skutkovej podstaty trestného činu je plne v kompetencii orgánov činných v trestnom konaní a nie oznamovateľa, resp. poškodeného.

Je pravdou, že každý má síce zákonný nárok na to, aby sa jeho podaniami kompetentné orgány zaoberali a aby ich vybavili, avšak nikto nemá nárok na to, aby výsledok tohto vybavenia zodpovedal jeho predstave.

Súd taktiež poukazuje na tú skutočnosť, že aby bolo možné kvalifikovať nejaké konanie ako trestný čin, tak k tomu je potrebné, aby boli naplnené jeho materiálne aj formálne znaky, pričom za trestný čin je možné označiť len konanie nebezpečné pre spoločnosť, ktoré je zároveň aj protiprávnym konaním, t.j. vykazuje znaky niektorej skutkovej podstaty trestného činu, uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona, pričom k naplneniu pojmových znakov skutkovej podstaty trestného činu je zároveň potrebné, aby boli naplnené všetky znaky súčasne.

Súd opätovne konštatuje, že v tomto konkrétnom prípade absentujú obligatórne znaky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu a to tak objektívna ako aj subjektívna stránka u obžalovaného.

Súd zastáva názor, že porušenie vlastníckeho práva, t. j. v posudzovanom prípade narušenie práva ani nie vlastníka, ale poškodeného, ktorému bývalá manželka zriadila v čase manželstva vecné bremeno, a to užívať vec, ktorá navyiac už nie je ani vo vlastníctve manželky, ale je vo vlastníctve inej osoby a manželka je už bývalou manželkou, nie je samo o sebe trestným činom. Skutkové okolnosti a určité zásahy do vlastníckeho práva vyplynuli zo záväzkového vzťahu, ktorý tu evidentne bol medzi poškodeným a v tom čase jeho manželkou a teraz už medzi poškodeným a synom jeho bývalej manželky a teda tento vzťah mal súkromnoprávny základ. Ochrana vlastníckemu právu však primárne poskytuje civilné právo, prioritne Občiansky zákonník, ktorý upravuje možnosť vlastníka, resp. užívateľa obrátiť sa na civilný súd s rôznymi žalobami.

Súd tieto skutočnosti uvádza preto, nakoľko trestné právo je, ako to už bolo skôr uvedené, prostriedkom ultima ratio (ide o poslednú a najkrajnejšiu možnosť), čo znamená, že v trestnoprávnej náuke ako aj praxi sa už tradične vychádza zo zásady pomocnej úlohy trestnej represie (zásada subsidiarity).

Princíp trestného práva ako prostriedku ultima ratio sa prejavuje najmä v prípadoch, ktoré majú súkromnoprávny základ, pričom v takýchto prípadoch musia orgány činné v trestnom konaní a súd vykladať znaky skutkových podstát, prevažne majetkových trestných činov (tak ako je to aj v posudzovanom prípade), s vedomím, že princíp ultima ratio je neoddeliteľnou súčasťou formálnych znakov skutkovej podstaty trestného činu a má vplyv aj na subjektívnu stránku trestného činu a musia tiež náležite zvažovať, či je možné využiť inštitúty iných právnych odvetví na namietané porušenie práva a či týmito inštitútmi možno reálne dosiahnuť nápravy, ak k porušeniu práva skutočne došlo. Princíp ultima ratio tak umožňuje orgánom činným v trestnom konaní a súdu odlišiť prípady, ktoré spadajú výhradne do sféry občianskoprávných, či obchodných vzťahov od trestnej činnosti.

Súd považuje za neprípustné a nezákonné zo strany orgánov činných v trestnom konaní zavádzanie takej praxe, keď sa štandardné civilné vzťahy riešia na úkor jedného účastníka prostriedkami trestného práva, nakoľko týmto spôsobom zároveň dochádza k nerovnému postaveniu účastníkov vo vzájomných záväzkových vzťahoch

Uvedené právne princípy a zásady musel súd aplikovať aj na posudzovaný prípad, pričom ak poškodený zastáva názor, že nový vlastník rodinného domu mu neoprávnené bráni v užívaní nehnuteľnosti, tak v tom prípade sa poškodený mohol domáhať ochrany svojich oprávnených práv a záujmov práve prostredníctvom žaloby, resp. návrhu v občianskom súdnom konaní, čo aj poškodený urobil, avšak zároveň aj obžalovaný sa mohol domáhať svojich práv na príslušnom civilnom súde a aj on tak urobil.

Z toho vyplýva, že tak poškodený, ako aj obžalovaný riešia sporné otázky, ktoré vyplývajú zo vzájomného súkromnoprávneho vzťahu a ktoré sa týkali porušenia tohto vzťahu súdmi v civilnom konaní a súdu nie je zrejmé, z akých dôvodov do riešenia sporu civilnými súdmi vstúpili v tomto prípade aj orgány činné v trestnom konaní. Súd je toho názoru, že orgány činné v trestnom konaní a ani súd v trestnom konaní nemôžu a ani nie sú oprávnené nahrádzať činnosť civilných súdov, pretože práve súdy v civilnom konaní zákonodarca povoláva k tomu, aby rozhodovali všetky sporné otázky, ktoré vyplývajú zo súkromnoprávných vzťahov a ktoré sa nevymykajú bežne sa vyskytujúcim obdobným prípadom (napríklad v praxi sa pomerne bežne vyskytuje to, že nie je rešpektovaná vôľa vlastníka nehnuteľnosti a osoba, ktorá sa v nehnuteľnosti vyskytuje sa odmietne vystať, pričom takéto prípady civilné právo predvída a súdy v civilnom konaní ich riešia na podklade žalôb o vypratanie nehnuteľností, atď).

Súd opätovne pripomína, že nie každé porušenie práva (ak by k nemu došlo) musí nutne znamenať, že došlo aj k spáchaniu trestného činu, nakoľko v opačnom prípade by každé porušenie práva muselo byť riešené v trestnom konaní, čo možno považovať za absurdné. Podľa názoru súdu, ak by zákonodarca chcel, aby každé porušenie napríklad vlastníckeho práva bolo riešené prostriedkami trestného práva (prostredníctvom prečinu podľa § 218 Tr. zák.), celkom určite by neupravil systém ochrany vlastníckeho práva v Občianskom zákonníku a nezriaďoval by civilné súdnictvo.

Súd s poukázaním na vyššie uvedené zastáva jednoznačný názor, že v uvedenom prípade sa jedná o klasický civilnoprávny spor, čo potvrdzuje aj tá skutočnosť, že v uvedenom prípade sa tento spor aj riešil na Okresnom súde v Michalovciach, ktorý okrem iného rozsudkom sp. zn. 7C/29/2020 zo 16.6.2021

na základe návrhu z 20.4.2020 zrušil vecné bremeno doživotného bývania a užívania v prospech D. F. s tým, že zmenou vlastníka nehnuteľnosti v prospech obžalovaného na základe darovacej zmluvy došlo ku zmene pomerov od času zriadenia vecného bremena v r. 2019, pretože vznikol hrubý nepomer medzi výhodou na strane poškodeného a nevýhodou obžalovaného, ako nového vlastníka domu, keďže poškodený nie je spoluvlastníkom nehnuteľnosti a ani nie je v príbuzenskom vzťahu s obžalovaným (matka obžalovaného sa s poškodeným rozviedla), pričom v prípade nezrušenia práva doživotného užívania by bolo ujmom na strane obžalovaného, ktorý by musel trpieť právo doživotného užívania u osoby, ktorá nie je s ním v žiadnom príbuzenskom vzťahu ani nie je spoluvlastníkom domu a obžalovaný by nemohol využívať tento dom v celom rozsahu, ako výlučný vlastník, pričom súd zároveň poukázal na tú skutočnosť, že poškodený sa po zmene vlastníckych pomerov sám odsťahoval z uvedenej nehnuteľnosti.

Súd zároveň nad rámec potrebného poukazuje na tú skutočnosť, že ak by v uvedenom, alebo obdobnom prípade len čisto v teoretickej rovine (keďže súd zastáva jednoznačný názor, že neboli) boli naplnené formálne znaky skutkovej podstaty trestného činu, tak súd by vzhľadom na §10 ods. 2 Tr. zák. musel dôjsť k záveru, že vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku obžalovaného, vzhľadom na skutočnosti, na ktoré súd poukázal vyššie v odôvodnení rozsudku, je jeho závažnosť nepatrná a v tom prípade by obžalovaný nenaplnil znaky prečinu, ale maximálne priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa §49 ods.1 písm. d/ Zákona SNR č. 372/1990 Zb. O priestupkoch, avšak aj v takomto prípade by súd podľa §285 písm.b/ Tr. por. musel oslobodiť obžalovaného spod obžaloby prokurátora, pretože na obžalovaného sa nevzťahuje Zákon o priestupkoch, ale Zákon č. 73/1998 Z.z. O štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, keďže obžalovaný je policajt a podľa §52 ods.2 citovaného zákona sa podľa tohto zákona síce prejedná aj konanie policajta, ktoré má znaky priestupku, avšak podľa § 57 za disciplinárne previnenie možno uložiť disciplinárne opatrenie len do dvoch rokov odo dňa spáchania disciplinárneho previnenia, pričom od spáchania skutku uplynulo viac ako 2 roky (na rozdiel od Zákona o priestupkoch sa podľa Zákona o štátnej službe príslušníkov PZ neprerušuje doba, počas ktorej bolo vedené pre ten istý skutok trestné stíhanie).

S poukázaním na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré má odkladný účinok. Odvolanie sa podáva na súde, proti ktorého rozsudku smeruje a to do 15 dní od oznámenia rozsudku. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku.

V písomne podanom odvolaní je potrebné uviesť, proti ktorým výrokom odvolanie smeruje a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Odvolanie prokurátora, odvolanie, ktoré podáva za obžalovaného jeho obhajca, ako aj odvolanie, ktoré podáva za poškodeného alebo za zúčastnenú osobu ich splnomocnenec, musí byť odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozsudok napáda a aké chyby sa vytýkajú rozsudku, alebo konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.

Po vyhlásení rozsudku sa môže oprávnená osoba odvolania výslovne vzdať, resp. osoba, ktorá odvolanie podala, môže ho výslovným vyhlásením vziať späť a to až do doby, než sa odvolací súd odoberie na záverečnú poradu. Odvolanie podané v prospech obžalovaného obhajcom alebo inou oprávnenou osobou môže byť vzaté späť len s výslovným súhlasom obžalovaného. Prokurátor môže vziať takéto odvolanie späť i bez súhlasu obžalovaného.